

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 25 października 2004 r.

w sprawie zatwierdzenia statutu Polskiego Czerwonego Krzyża

Na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 16 listopada 1964 r. o Polskim Czerwonym Krzyżu (Dz. U. Nr 41, poz. 276) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Zatwierdza się statut Polskiego Czerwonego Krzyża, uchwalony w dniu 19 czerwca 2004 r.

2. Tekst statutu Polskiego Czerwonego Krzyża stanowi załącznik do rozporządzenia.

§ 2. Traci moc rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 2 kwietnia 1996 r. w sprawie zatwierdzenia statutu Polskiego Czerwonego Krzyża (Dz. U. Nr 42, poz. 182).

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *M. Belka*

Załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów
z dnia 25 października 2004 r. (poz. 2372)

STATUT POLSKIEGO CZERWONEGO KRZYŻA

Rozdział 1

Postanowienia ogólne

§ 1. Polski Czerwony Krzyż, będący — jako część składowa Międzynarodowego Ruchu Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężycy — członkiem Międzynarodowej Federacji Stowarzyszeń Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężycy, przestrzega Statutu Ruchu, Konstytucji Federacji i uchwał organów Ruchu, kieruje się w swej działalności zasadami międzynarodowego prawa humanitarnego oraz Podstawowymi Zasadami Ruchu, którymi są:

HUMANITARYZM

Międzynarodowy Ruch Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężycy, zrodzony z troski o niesienie pomocy rannym na polu bitwy bez czynienia jakiegokolwiek między nimi różnicy, podejmuje zarówno na płaszczyźnie międzynarodowej, jak i krajowej wysiłki w kierunku zapobiegania we wszelkich okolicznościach cierpieniom ludzkim i ich łagodzenia. Zmierza do ochrony życia i zdrowia oraz zapewnienia poszanowania osobowości człowieka. Przyczynia się do wzajemnego zrozumienia, przyjaźni i współpracy oraz do trwałego pokoju między wszystkimi narodami.

BEZSTRONNOŚĆ

Nie czyni żadnej różnicy ze względu na narodowość, rasę, wyznanie, pozycję społeczną lub przekonania polityczne. Zajmuje się wyłącznie niesieniem pomocy cierpiącym, kierując się ich potrzebami i udzielając pierwszeństwa w najbardziej nagłych przypadkach.

NEUTRALNOŚĆ

W celu zachowania powszechnego zaufania Ruch powstrzymuje się od uczestnictwa w działaniach zbrojnych oraz — w każdym czasie — w sporach natury politycznej, rasowej, religijnej lub ideologicznej.

NIEZALEŻNOŚĆ

Ruch jest niezależny. Stowarzyszenia krajowe, służąc pomocą władzom publicznym w ich działalności humanitarnej i podlegając prawu obowiązującemu w ich państwach, powinny zawsze korzystać z samodzielności pozwalającej im na działania w każdym czasie, zgodnie z zasadami Ruchu.

DOBROWOLNOŚĆ

Ruch niesie pomoc dobrowolnie, nie kierując się chęcią osiągnięcia jakiegokolwiek korzyści.

JEDNOŚĆ

W każdym kraju działa tylko jedno stowarzyszenie Czerwonego Krzyża albo Czerwonego Półksiężycy. Powinno ono być otwarte dla wszystkich i obejmować swoją humanitarną działalnością obszar całego kraju.

POWSZECHNOŚĆ

Międzynarodowy Ruch Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężycy, w którym wszystkie stowarzyszenia mają równe prawa i obowiązek niesienia sobie nawzajem pomocy, obejmuje swoją działalnością cały świat.

§ 2. 1. Organizacja powstała dnia 18 stycznia 1919 r. jako Polskie Towarzystwo Czerwonego Krzyża, od 1927 r. nosi nazwę „Polski Czerwony Krzyż” i posługuje się skrótem „PCK”. Organizacja została uznana przez Międzynarodowy Komitet Czerwonego Krzyża w Genewie w dniu 14 lipca 1919 r. i przyjęta do Ligi Stowarzyszeń Czerwonego Krzyża w dniu 16 września 1919 r. — obecnie Międzynarodowej Federacji Stowarzyszeń Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężycy.

2. Polski Czerwony Krzyż działa na podstawie ustawy z dnia 16 listopada 1964 r. o Polskim Czerwonym Krzyżu (Dz. U. Nr 41, poz. 276), niniejszego statutu oraz uchwał Międzynarodowych Konferencji Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężycy. Polski Czerwony Krzyż jest stowarzyszeniem krajowym Czerwonego Krzyża w rozumieniu Konwencji genewskich o ochronie ofiar wojny z dnia 12 sierpnia 1949 r. (Dz. U. z 1956 r. Nr 38, poz. 171) i Protokołów dodatkowych do tych konwencji z dnia 8 czerwca 1977 r. (Dz. U. z 1992 r. Nr 41, poz. 175).

3. Polski Czerwony Krzyż posiada osobowość prawną.

4. Polski Czerwony Krzyż działa na zasadzie dobrovolności, wspomagając władze publiczne w działalności humanitarnej, zgodnie z Konwencjami genewskimi i ich Protokołami dodatkowymi, jako jedyne stowarzyszenie krajowe, upoważnione do prowadzenia działalności w Polsce.

5. W stosunkach z władzami publicznymi Polski Czerwony Krzyż zachowuje autonomię, która umożliwia mu działalność zgodnie z Podstawowymi Zasadami Ruchu.

6. Okres istnienia Organizacji jest nieograniczony.

7. Siedzibą naczelnych organów Polskiego Czerwonego Krzyża jest miasto stołeczne Warszawa.

§ 3. W realizacji swoich celów i zadań Polski Czerwony Krzyż, przestrzegając Podstawowych Zasad Ruchu, współdziała z organami państwowymi i samorzą-

dowymi, organizacjami społecznymi, instytucjami i innymi podmiotami, z Międzynarodowym Komitetem Czerwonego Krzyża i Międzynarodową Federacją Stowarzyszeń Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężycy oraz z krajowymi stowarzyszeniami Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężycy.

§ 4. 1. Godłem Polskiego Czerwonego Krzyża jest równoramienny czerwony krzyż na białym polu (Krzyż genewski) występujący samodzielnie lub w połączeniu z nazwą „Polski Czerwony Krzyż” lub „PCK”.

2. Zasady i sposoby używania oraz ochrony znaku czerwonego krzyża określa ustawa o Polskim Czerwonym Krzyżu, Regulamin uchwalony przez organy Międzynarodowego Ruchu Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężycy oraz uchwały wydane przez właściwe organy statutowe organizacji. Polski Czerwony Krzyż współpracuje z organami władzy i administracji publicznej w celu zapewnienia ochrony znaku czerwonego krzyża.

§ 5. 1. Polski Czerwony Krzyż ma prawo nadawać Odznakę Honorową Polskiego Czerwonego Krzyża oraz inne odznaki i wyróżnienia za zasługi w urzeczywistnianiu jego celów i zadań.

2. Jednostki organizacyjne PCK mają prawo używać sztandarów, których wzory i sposób użycia są określone w odrębnych przepisach.

§ 6. Polski Czerwony Krzyż opiera swoją działalność na społecznej pracy członków i wolontariuszy. W celu realizacji swoich zadań może zatrudniać pracowników.

§ 7. W strukturach PCK nie mogą być tworzone organizacje społeczne, polityczne lub inne, z wyjątkiem związków zawodowych.

Rozdział 2

Cele i zadania

§ 8. Celem Polskiego Czerwonego Krzyża jest zapobieganie cierpieniom ludzkim i ich łagodzenie we wszelkich okolicznościach i w każdym czasie, przy zachowaniu bezstronności oraz bez jakiegokolwiek dyskryminacji, zwłaszcza z powodu narodowości, przynależności do grupy etnicznej, pochodzenia społecznego, rasy, płci, religii lub poglądów politycznych.

§ 9. Dla osiągnięcia tego celu Polski Czerwony Krzyż:

- 1) wspomaga w czasie konfliktu zbrojnego wojskową i cywilną służbę zdrowia, zgodnie z postanowieniami Konwencji genewskich z 1949 r. i Protokołów dodatkowych z 1977 r., oraz prowadzi działalność humanitarną na rzecz ofiar konfliktów zbrojnych;
- 2) upowszechnia znajomość międzynarodowego prawa humanitarnego konfliktów zbrojnych i współpracuje z władzami publicznymi w trosce o zapewnienie jego poszanowania;

- 3) prowadzi — na zlecenie państwa — Krajowe Biuro Informacji, przewidziane w Konwencjach genewskich;
- 4) upowszechnia zasady i ideały Międzynarodowego Ruchu Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężycy;
- 5) wykonuje zadania humanitarne, wynikające z uchwał organów Międzynarodowego Ruchu Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężycy;
- 6) prowadzi działalność na rzecz rozwoju krwiodawstwa i krwiolecznictwa oraz pozyskiwania honorowych dawców krwi;
- 7) niesie pomoc ofiarom klęsk żywiołowych lub katastrof w kraju i za granicą, a także przygotowuje społeczeństwo do właściwych zachowań w przypadku wystąpienia klęski i katastrofy;
- 8) prowadzi działalność w dziedzinie opieki i pomocy społecznej;
- 9) prowadzi działalność w dziedzinie ochrony zdrowia, w tym w zakresie poprawy zdrowia publicznego oraz przeciwdziałania uzależnieniom, kształtując właściwe postawy i zachowania prozdrowotne i proekologiczne;
- 10) prowadzi szkolenia w zakresie pierwszej pomocy;
- 11) rozwija działalność dzieci i młodzieży, uwzględniając przy tym realizację wszystkich zadań statutowych PCK;
- 12) organizuje i prowadzi placówki edukacyjno-oświatowe, opiekuńcze i socjalne, wypoczynkowe, rehabilitacyjne, lecznicze oraz inne dla dzieci, młodzieży i dorosłych;
- 13) działa na rzecz osób niepełnosprawnych;
- 14) działa na rzecz osób poszkodowanych w wypadkach komunikacyjnych oraz prowadzi działania upowszechniające zasady bezpiecznego zachowania się na drodze;
- 15) prowadzi działalność na rzecz mniejszości narodowych;
- 16) rekrutuje, szkoli i organizuje personel i wolontariat niezbędny do wykonywania swoich zadań;
- 17) prowadzi szkolenia w zakresie aktywizacji zawodowej osób podlegających wykluczeniu społecznemu;
- 18) realizuje inne zadania zgodne z celami PCK, w tym zadania publiczne zlecone przez organy administracji państwowej i samorządowej.

Rozdział 3

Członkowie, darczyńcy i wolontariusze PCK

§ 10. Członkostwo w Polskim Czerwonym Krzyżu jest otwarte dla wszystkich, bez względu na narodowość, rasę, płeć, religię, język, pochodzenie społeczne i etniczne lub poglądy polityczne.

§ 11. Członkowie organizacji dzielą się na:

- 1) zwyczajnych;
- 2) honorowych;
- 3) wspierających.

§ 12. 1. Członkami zwyczajnymi są osoby fizyczne, które dobrowolnie przystąpiły do organizacji, zostały przyjęte przez zarząd jednostki podstawowej PCK oraz wypełniają obowiązki członka zwyczajnego.

2. Do obowiązków członka zwyczajnego należy:

- 1) udział w realizacji zadań Polskiego Czerwonego Krzyża;
- 2) przestrzeganie podstawowych zasad Czerwonego Krzyża;
- 3) przestrzeganie postanowień statutu, regulaminów oraz stosowanie się do uchwał organów PCK;
- 4) opłacanie składek członkowskich w wysokości ustalonej przez Krajową Radę Reprezentantów.

3. Członek zwyczajny ma prawo:

- 1) uczestniczyć w określaniu programów działania Polskiego Czerwonego Krzyża oraz w ich realizacji;
- 2) wybierać i być wybieranym do organów PCK;
- 3) nosić odznaki organizacyjne.

4. Członek, który nie ukończył 18 lat, korzysta z tych praw wyłącznie w strukturach ruchu młodzieżowego PCK.

§ 13. 1. Członkami honorowymi są osoby fizyczne, które mają szczególne zasługi dla Polskiego Czerwonego Krzyża lub Międzynarodowego Ruchu Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężycy.

2. Członkowie honorowi mogą wybierać i być wybierani do organów PCK na zasadach obowiązujących członków zwyczajnych.

§ 14. 1. Członkami wspierającymi są osoby fizyczne oraz osoby prawne, wnoszące wkłady finansowe, rzeczowe lub osobiste na rzecz PCK.

2. Przyjmowanie i wykluczanie członków wspierających należy do właściwego zarządu PCK.

3. Członkowie wspierający mają prawo wyrażać opinię i zgłaszać wnioski dotyczące działalności PCK.

4. Członkowie wspierający nie mają biernego i czynnego prawa wyborczego.

§ 15. Osobie fizycznej lub prawnej, która poczyniła znaczącą darowiznę rzeczową, pieniężną lub inną na rzecz PCK, właściwy zarząd PCK może nadać tytuł Zasłużonego Darczyńcy PCK, według regulaminu ustalonego przez Zarząd Główny.

§ 16. 1. Członkostwo zwyczajne w Polskim Czerwonym Krzyżu ustaje na skutek:

- 1) wykluczenia;
- 2) rezygnacji złożonej na piśmie;
- 3) śmierci członka;
- 4) pozbawienia praw publicznych prawomocnym wyrokiem sądu powszechnego.

2. Członek zwyczajny może być wykluczony z organizacji z powodu:

- 1) naruszenia obowiązków członka zwyczajnego;
- 2) nieopłacenia składki członkowskiej za okres 12 miesięcy;
- 3) nieprzestrzegania podstawowych zasad Czerwonego Krzyża;
- 4) nieprzestrzegania postanowień statutu, regulaminów lub uchwał organów PCK;
- 5) działania na szkodę organizacji.

§ 17. Członkostwo wspierające ustaje na skutek:

- 1) zaprzestania wnoszenia wkładów finansowych, rzeczowych lub osobistych na rzecz PCK;
- 2) rezygnacji złożonej na piśmie;
- 3) utraty osobowości prawnej;
- 4) śmierci członka wspierającego;
- 5) wykluczenia członka wspierającego z powodu:
  - a) działania na szkodę organizacji,
  - b) pozbawienia praw publicznych prawomocnym wyrokiem sądu powszechnego.

§ 18. 1. Uchwałę o wykluczeniu członka zwyczajnego i członka wspierającego podejmuje zarząd, który go przyjął, albo zarząd bezpośrednio wyższego stopnia.

2. Osobie wykluczonej służy prawo odwołania się od uchwały, w terminie 30 dni od dnia doręczenia uchwały o wykluczeniu, do zarządu bezpośrednio wyższego stopnia organizacyjnego.

3. Stronie niezadowolonej z rozstrzygnięcia służy prawo odwołania się do Sądu Organizacyjnego w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały o wykluczeniu podjętej przez organ wyższego stopnia. Orzeczenie Sądu Organizacyjnego w danej sprawie jest ostateczne.

§ 19. 1. W PCK działają również wolontariusze, niebędący członkami organizacji.

2. Zasady uczestnictwa wolontariuszy w działalności PCK określają powszechnie obowiązujące przepisy prawa oraz uchwała Zarządu Głównego PCK.

Rozdział 4

Struktura organizacyjna

§ 20. 1. Podstawowymi jednostkami organizacyjnymi Polskiego Czerwonego Krzyża, zwanymi dalej „jednostkami podstawowymi”, są: koła, kluby, grupy i inne zespoły, w których są zrzeszeni członkowie. Jednostki podstawowe mogą być organizowane w każdym środowisku (np. miejscu zamieszkania, pracy, nauki).

2. Do zorganizowania jednostki podstawowej niezbędne jest przystąpienie do niej co najmniej 10 osób.

3. Sposób organizowania i funkcjonowania jednostek podstawowych określa regulamin uchwalony przez Zarząd Główny.

§ 21. 1. Jednostki podstawowe wchodzi w skład struktury rejonowej PCK, zwanej dalej „rejonem”.

2. Rejon obejmuje swoim zasięgiem terytorialnym jeden powiat, o ile okręgowa rada reprezentantów nie postanowi inaczej.

§ 22. 1. Rejony wchodzi w skład struktury okręgowej PCK, zwanej dalej „okręgiem”.

2. Okręg PCK obejmuje swoim zasięgiem terytorialnym jedno województwo, o ile Krajowa Rada Reprezentantów nie postanowi inaczej.

§ 23. Wszystkie okręgi wchodzi w skład struktury krajowej PCK.

Rozdział 5

Naczelne i terenowe organy PCK

§ 24. 1. Najwyższym organem Polskiego Czerwonego Krzyża jest Krajowy Zjazd, zwoływany co najmniej raz na cztery lata.

2. W okresach pomiędzy Krajowym Zjazdem najwyższym organem uchwałodawczym jest Krajowa Rada Reprezentantów PCK, zwana dalej „Krajową Radą”, wybierana przez Zjazd.

3. Krajowa Rada składa się z 35—41 członków.

§ 25. 1. Organem uchwałodawczym w okręgu jest zjazd okręgowy, zwoływany co najmniej raz na cztery lata.

2. W okresach pomiędzy zjazdami okręgowymi funkcje uchwałodawcze sprawuje okręgowa rada reprezentantów PCK, zwana dalej „okręgową radą”, wybierana przez zjazd okręgowy.

3. Okręgowa rada składa się z 15—21 członków.

§ 26. 1. Organem uchwałodawczym w rejonie jest zjazd rejonowy, zwoływany co najmniej raz na cztery lata.

2. W okresach pomiędzy zjazdami rejonowymi funkcje uchwałodawcze sprawuje rejonowa rada reprezentantów PCK, zwana dalej „rejonową radą”, wybierana przez zjazd rejonowy.

3. Rejonowa rada składa się z 9—15 członków.

§ 27. Organem uchwałodawczym w podstawowych jednostkach organizacyjnych jest zebranie członków w jednostce podstawowej.

§ 28. 1. Naczelnymi organami zarządzającymi są Zarząd Główny PCK i wyłonione przez niego Prezydium.

2. Zarząd Główny jest wybierany przez Krajowy Zjazd, a w okresie pomiędzy zjazdami przez Krajową Radę, która może również dokonywać zmian w składzie Zarządu Głównego.

3. Zarząd Główny składa się z 9—13 członków, zaś wyłonione spośród jego członków Prezydium składa się z 3—5 członków.

§ 29. Organem zarządzającym w okręgu jest zarząd okręgowy PCK, składający się z 5—9 członków.

§ 30. Organem zarządzającym w rejonie jest zarząd rejonowy PCK, składający się z 3—7 członków.

§ 31. Organem zarządzającym w podstawowej jednostce organizacyjnej jest zarząd jednostki podstawowej, składający się z 3—5 członków, wybieranych przez zebranie członków.

§ 32. 1. Organami kontrolnymi są komisje rewizyjne.

2. Komisje rewizyjne składają się:

- 1) Główna Komisja Rewizyjna z 7 osób;
- 2) okręgowa komisja rewizyjna z 5 osób;
- 3) rejonowa komisja rewizyjna z 3 osób.

3. W podstawowych jednostkach może być wybrana komisja rewizyjna licząca 3 osoby, o ile zebranie członków uzna to za celowe.

§ 33. 1. Kadencja organów Polskiego Czerwonego Krzyża trwa 4 lata, z wyjątkiem jednostek podstawowych, dla których kadencję ustala Zarząd Główny.

2. Zasady wyboru organów PCK oraz terminy i sposób przeprowadzenia kampanii sprawozdawczo-wyborczej dla całej organizacji określa Krajowa Rada.

3. Do organów PCK mogą być wybierani tylko członkowie zwyczajni i honorowi PCK.

§ 34. 1. W Polskim Czerwonym Krzyżu działa Sąd Organizacyjny, który:

- 1) rozstrzyga spory między członkami, pomiędzy organami, a także spory członków PCK z organami PCK;

2) opracowuje opinie organizacyjno-prawne w sprawach związanych z działalnością PCK, a także dokonuje — na wniosek Zarządu Głównego i jego Prezydium oraz Głównej Komisji Rewizyjnej — wiążącej wykładni statutu PCK;

3) rozpatruje odwołania od uchwał o wykluczeniu członków organizacji.

2. Sąd Organizacyjny składa się z 7 osób.

3. Członkowie Sądu Organizacyjnego nie mogą pełnić żadnych innych funkcji w organach PCK i nie mogą być pracownikami Polskiego Czerwonego Krzyża.

4. Ustrój, szczegółowy zakres działania Sądu Organizacyjnego oraz zasady postępowania w sprawach przez niego rozpatrywanych normuje regulamin zatwierdzony przez Krajową Radę.

§ 35. 1. Odznaki Honorowe PCK nadaje Kapituła Odznaki Honorowej PCK, zwana dalej „Kapitułą”.

2. Kapituła składa się z 5 osób, wybranych spośród osób wyróżnionych odznaką honorową PCK I stopnia.

3. Zasady i sposób działania Kapituły określa regulamin zatwierdzony przez Krajową Radę.

§ 36. 1. Bieżącym, operacyjnym zarządzaniem działalnością jednostek PCK zajmują się:

1) na poziomie krajowym — dyrektor generalny Zarządu Głównego PCK;

2) na poziomie okręgowym — dyrektor okręgowy PCK.

2. Dyrektora generalnego zatrudnia prezes Zarządu Głównego na podstawie uchwały Zarządu Głównego.

3. Dyrektora okręgowego zatrudnia prezes zarządu okręgowego na podstawie uchwały tego zarządu, po uzyskaniu opinii dyrektora generalnego.

§ 37. W Polskim Czerwonym Krzyżu działa ruch honorowych dawców krwi i ruch młodzieżowy. Zasady ich funkcjonowania zatwierdza Krajowa Rada.

§ 38. 1. Przy zarządach wszystkich stopni mogą działać zespoły problemowe.

2. Zadania zespołów, ich kompetencje oraz organizację i plany finansowe określają zarządy.

3. Tworzenie rad i jednostek przy zarządach, niewymienionych w statucie, wymaga zgody Zarządu Głównego.

4. Przy zarządach PCK — z wyjątkiem zarządów jednostek podstawowych — mogą działać rady honorowego krwiodawstwa i rady młodzieżowe, tworzone według zasad ustalonych przez Krajową Radę.

Rozdział 6

Kompetencje organów PCK

§ 39. Wszystkie organy Polskiego Czerwonego Krzyża mają obowiązek realizować cele i zadania statutowe, stosownie do potrzeb, warunków i możliwości.

§ 40. Organy uchwałodawcze, zarządzające i kontrolne poszczególnych stopni za swoją pracę i działalność odpowiadają przed właściwym zjazdem lub przed właściwą radą reprezentantów, a w jednostce podstawowej — przed zebraniem członków.

§ 41. 1. Do kompetencji sprawozdawczo-wyborczych zebrań członków w jednostkach podstawowych oraz zjazdów wszystkich stopni należy:

- 1) rozpatrywanie sprawozdań programowo-organizacyjnych i finansowych zarządu za okres kadencji;
- 2) podejmowanie uchwał w sprawie absolutorium dla ustępującego zarządu;
- 3) określanie strategii rozwoju oraz uchwalanie programu działania;
- 4) wybór rady reprezentantów odpowiedniego stopnia (z wyjątkiem jednostek podstawowych);
- 5) wybór i odwoływanie prezesa zarządu, członków zarządu i komisji rewizyjnej;
- 6) wybór delegatów na zjazd wyższego stopnia, zgodnie z obowiązującymi zasadami wyborczymi.

2. Do kompetencji Krajowego Zjazdu, poza wymienionymi w ust. 1 pkt 1—5, należy:

- 1) uchwalanie statutu i jego zmian;
- 2) wybór członków Sądu Organizacyjnego i członków Kapituły;
- 3) podejmowanie uchwały o rozwiązaniu organizacji i likwidacji jej majątku;
- 4) podejmowanie uchwał we wszystkich sprawach przekraczających kompetencje innych organów Polskiego Czerwonego Krzyża.

3. Do kompetencji rad reprezentantów wszystkich stopni, sprawujących funkcje uchwałodawcze między zjazdami, należy w szczególności:

- 1) realizowanie i przekazywanie do wykonania uchwał przyjętych przez zjazd i formułowanie stosownych zaleceń dla organów zarządzających i kontrolnych;
- 2) tworzenie i likwidacja struktur organizacyjnych na obszarze swojego działania oraz określanie terytorialnego zasięgu ich działania;
- 3) wybór i odwoływanie prezesa zarządu, członków zarządu i komisji rewizyjnych, jeżeli zaistnieje taka konieczność w okresie między zjazdami;

- 4) uchylanie uchwał rad reprezentantów niższego stopnia organizacyjnego lub zebrań jednostek podstawowych, niezgodnych ze statutem PCK i obowiązującymi w organizacji regulaminami;
- 5) zawieszanie w czynnościach i odwoływanie rad reprezentantów, komisji rewizyjnych oraz poszczególnych członków tych organów, według zasad ustalonych przez Krajową Radę;
- 6) zatwierdzanie rocznych sprawozdań i bilansów oraz preliminarzy budżetowych.

4. Do kompetencji Krajowej Rady, poza kompetencjami wymienionymi w ust. 3, należy:

- 1) określenie zasad zawieszania w czynnościach i odwoływania rad reprezentantów PCK, zarządów, komisji rewizyjnych oraz poszczególnych członków wymienionych organów;
- 2) ustalanie wyróżnień i kar dyscyplinarnych i zasad ich stosowania;
- 3) zatwierdzanie regulaminu Sądu Organizacyjnego i Kapituły oraz komisji rewizyjnych;
- 4) nadawanie godności członka honorowego Polskiego Czerwonego Krzyża na wniosek Zarządu Głównego;
- 5) zatwierdzanie struktury i zasad działania ruchu honorowego krwiodawstwa;
- 6) zatwierdzanie struktury i zasad działania ruchu młodzieżowego;
- 7) ustalanie zasad finansowo-gospodarczych;
- 8) ustalanie wysokości składki członkowskiej;
- 9) wybór i odwoływanie członków Sądu Organizacyjnego i Kapituły, jeżeli zaistnieje taka konieczność w okresie między zjazdami;
- 10) określanie zasad wyboru organów PCK oraz ustalanie terminów i sposobów przeprowadzenia kampanii sprawozdawczo-wyborczej;
- 11) podejmowanie uchwał we wszystkich sprawach przekraczających kompetencje innych organów PCK.

§ 42. 1. Do kompetencji zarządów PCK należy:

- 1) wykonywanie uchwał właściwego zjazdu, rady lub zebrania członków w jednostce podstawowej oraz uchwał organów PCK wyższego stopnia;
- 2) reprezentowanie organizacji na obszarze swojego działania;
- 3) pozyskiwanie środków finansowych i rzeczowych na działalność PCK, w tym przyjmowanie zapisów i darowizn uczynionych na rzecz poszczególnych jednostek organizacyjnych PCK, z wyłączeniem przyjmowania darowizn nieruchomości, do przyjmowania których jest uprawniony wyłącznie Za-

rząd Główny PCK lub inny upoważniony przez niego zarząd;

- 4) zarządzanie majątkiem organizacji na obszarze swojego działania, zgodnie z zasadami ustalonymi przez Zarząd Główny PCK;
- 5) gospodarowanie funduszami w ramach zatwierdzonego budżetu oraz funduszami otrzymanymi na zadania zlecone;
- 6) zwoływanie zjazdów i rad reprezentantów, a w jednostce podstawowej — zebrań członków;
- 7) uchylanie uchwał zarządów PCK niższego stopnia niezgodnych z prawem, statutem lub uchwałami obowiązującymi w organizacji;
- 8) informowanie o swojej działalności właściwych organów PCK wyższego stopnia;
- 9) podejmowanie uchwał, ustalanie regulaminów niezastrzeżonych do kompetencji innych organów PCK;
- 10) wykluczanie członków z organizacji zgodnie z § 16 ust. 2 oraz § 17 pkt 5;
- 11) rozpatrywanie spraw spornych na obszarze swojego działania, niezastrzeżonych do kompetencji Sądu Organizacyjnego PCK;
- 12) zawieszanie w czynnościach i odwoływanie zarządów niższego stopnia zgodnie z zasadami ustalonymi przez Krajową Radę;
- 13) utworzenie biura zarządu (z wyjątkiem jednostki podstawowej), po uzyskaniu zgody zarządu wyższego stopnia;
- 14) tworzenie i rozwiązywanie zespołów problemowych oraz określanie ich regulaminów.

2. Do kompetencji zarządów okręgowych PCK, poza kompetencjami wymienionymi w ust. 1, należy:

- 1) wyrażanie zgody na utworzenie biura zarządu rejonowego PCK;
- 2) likwidacja biura zarządu rejonowego PCK;
- 3) utworzenie biura zarządu okręgowego, po uzyskaniu zgody Zarządu Głównego.

3. Do kompetencji Zarządu Głównego, poza wymienionymi w ust. 1, należy:

- 1) występowanie do Krajowej Rady z wnioskiem w sprawie nadania godności członka honorowego PCK;
- 2) zatwierdzanie regulaminów przewidzianych w statucie oraz innych, stosownie do potrzeb;
- 3) określanie wzoru Odznaki Honorowej Polskiego Czerwonego Krzyża i innych odznak oraz szczegółowych zasad i trybu ich nadawania;

- 4) wykonywanie uprawnień i obowiązków wynikających z posiadania przez Polski Czerwony Krzyż osobowości prawnej;
- 5) ustalanie zasad i trybu przyznawania zarządom niższego stopnia upoważnień do dokonywania czynności prawnych;
- 6) kierowanie sprawami organizacji oraz zarządzanie jej funduszami, majątkiem ruchomym i nieruchomości, przyjmowanie zapisów, legatów i darowizn uczynionych na rzecz Polskiego Czerwonego Krzyża oraz przyjmowanie darowizn nieruchomości, udzielanie upoważnień do przyjęcia darowizny zarządom niższego stopnia, a nadto decydowanie w sprawach nabywania, zbywania i obciążenia majątku organizacji;
- 7) ustalanie wzorca regulaminu zatrudniania i wynagradzania pracowników PCK;
- 8) podejmowanie uchwały w sprawie zatrudniania i zwalniania dyrektora generalnego;
- 9) tworzenie i likwidacja biura Zarządu Głównego PCK;
- 10) wyrażanie zgody na utworzenie biura zarządu okręgowego PCK;
- 11) likwidacja biura zarządu okręgowego PCK;
- 12) reprezentowanie organizacji wobec organów administracji rządowej i samorządowej oraz w stosunkach z zagranicą;
- 13) decydowanie o sprawach niezastrzeżonych do kompetencji innych organów PCK.

§ 43. 1. W okresach między zebraniem Zarządu Głównego działa jego Prezydium.

2. Do kompetencji Prezydium Zarządu Głównego należy:

- 1) przygotowywanie projektów uchwał dla Zarządu Głównego;
- 2) decydowanie we wszystkich sprawach niezastrzeżonych do wyłącznej kompetencji Zarządu Głównego;
- 3) udzielanie upoważnień zarządom PCK do dokonywania czynności prawnych zgodnie z zasadami ustalonymi przez Zarząd Główny;
- 4) występowanie do właściwych władz państwowych o nadanie osobom zastrzeżonym dla Ruchu Czerwonego Krzyża orderów i odznaczeń państwowych;
- 5) wyrażanie zgody na używanie znaku czerwonego krzyża zgodnie z zasadami obowiązującymi w organizacji;
- 6) określanie wzorów sztandarów i zasad ich używania;
- 7) wykonywanie innych zadań określonych przez Zarząd Główny.

§ 44. 1. Prezes Zarządu Głównego oraz prezesi zarządów okręgowych i rejonowych PCK odpowiadają przed zjazdem i radą reprezentantów odpowiedniego stopnia za realizację statutowych celów i zadań.

2. Do kompetencji prezesów należy:

- 1) organizowanie pracy zarządu PCK odpowiedniego stopnia i przewodniczenie ich obradom;
- 2) reprezentowanie organizacji na obszarze swojego działania.

§ 45. 1. Dyrektor generalny Zarządu Głównego PCK jest najwyższym rangą pracownikiem pionu operacyjno-zarządzającego.

2. Dyrektor okręgowy jest pracownikiem odpowiedzialnym za pion operacyjno-zarządzający na obszarze swojego działania.

3. Do zadań i uprawnień dyrektora generalnego oraz dyrektorów okręgowych PCK należy:

- 1) realizowanie uchwał zarządu oraz poleceń służbowych prezesa;
- 2) udział w zebraniach statutowych organów uchwałodawczych i zarządzających właściwego stopnia;
- 3) przygotowywanie rocznych sprawozdań i bilansów oraz preliminarzy budżetowych;
- 4) reprezentowanie organizacji w sprawach bieżących wobec osób prawnych i fizycznych na obszarze swojego działania;
- 5) kierowanie biurem zarządu odpowiedniego stopnia — jako jego dyrektor w rozumieniu przepisów prawa pracy;
- 6) wykonywanie innych zadań określonych przez zarząd właściwego stopnia.

4. Do kompetencji dyrektora generalnego Zarządu Głównego PCK, poza wymienionymi w ust. 3, należy:

- 1) koordynowanie i realizacja programów krajowych i międzynarodowych;
- 2) wyrażanie opinii odnośnie do zatrudniania i zwalniania dyrektorów okręgowych — na wnioski zarządu okręgowego PCK.

5. Dyrektor generalny może z własnej inicjatywy wystąpić do właściwego zarządu o zatrudnienie bądź zwolnienie dyrektora zarządu okręgowego.

§ 46. 1. Do kompetencji komisji rewizyjnych należy kontrola całokształtu działalności wszystkich jednostek organizacyjnych PCK, w tym badanie zgodności tych działań z obowiązującym prawem, statutem i programem Polskiego Czerwonego Krzyża.

2. Komisje rewizyjne składają zjazdom właściwego stopnia sprawozdanie ze swojej działalności.

3. Do kompetencji komisji rewizyjnych należy w szczególności:

- 1) przedkładanie właściwym zarządom wniosków i zaleceń pokontrolnych;
- 2) opiniowanie rocznego sprawozdania zarządu właściwego stopnia;
- 3) składanie wniosku o przyjęcie sprawozdania za okres kadencji oraz wniosku o udzielenie absolutorium dla zarządu;
- 4) występowanie w przypadkach przewidzianych w statucie z wnioskiem o zwołanie nadzwyczajnego zjazdu lub zebrania rady reprezentantów;
- 5) nadzorowanie pracy komisji rewizyjnych niższego stopnia.

4. Główna Komisja Rewizyjna wydaje instrukcje dla komisji rewizyjnych niższego stopnia.

5. Regulamin pracy komisji rewizyjnych zatwierdza Krajowa Rada.

6. Członkowie komisji rewizyjnych wszystkich stopni uczestniczą z głosem doradczym w zebraniach rad reprezentantów, a przewodniczący komisji lub upoważniony przez niego członek komisji — w zebraniach zarządów właściwego stopnia.

Rozdział 7

Zasady organizacyjne dotyczące organów PCK

§ 47. 1. Wyboru prezesa, członków zarządu oraz komisji rewizyjnej dokonuje zjazd PCK odpowiedniego stopnia, a w jednostce podstawowej — zebranie członków jednostki podstawowej.

2. Członkowie zarządu wybierają spośród siebie wiceprezesów zarządu. Członkowie zarządu mogą wybierać spośród siebie osoby do pełnienia innych funkcji.

3. Komisje rewizyjne wybierają ze swojego składu przewodniczącego i sekretarza, a w razie potrzeby — wiceprzewodniczącego.

4. Zarządy i komisje rewizyjne, wybierające swoich członków do pełnienia określonych funkcji, mają również prawo do ich odwoływania.

5. Funkcje prezesa i wiceprezesów w rejonie i okręgu nie mogą być łączone z pełnieniem każdej z tych funkcji w zarządzie PCK wyższego stopnia.

6. Prezes i wiceprezes zarządu PCK żadnego stopnia nie może być pracownikiem PCK.

7. Osoby wybrane do organów PCK wszystkich stopni są zobowiązane powstrzymać się od działań politycznych i ideologicznych, które naruszałbyby podstawowe zasady Ruchu Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężycza.

8. Członkowie komisji rewizyjnych:

- 1) nie mogą być członkami organu zarządzającego ani pozostawać z członkami organu zarządzającego w stosunku pokrewieństwa, powinowactwa lub podległości z tytułu zatrudnienia;
- 2) nie mogą być pracownikami PCK, uzyskiwać od organizacji wynagrodzenia z tytułu umów cywilnoprawnych, nie mogą być członkami Sądu Organizacyjnego PCK;
- 3) nie byli skazani prawomocnym wyrokiem za przestępstwa z winy umyślnej.

9. W przypadku rezygnacji, odwołania członka rady reprezentantów, członka zarządu (z wyjątkiem prezesa zarządu) lub członka komisji rewizyjnej, lub ustania członkostwa tych osób z innych przyczyn, dany organ ma prawo, w drodze uchwały, dokooptować do swego grona nowych członków, w liczbie nieprzekraczającej 50 % składu osobowego pochodzącego z wyboru. Kooptacji dokonuje się spośród osób, które w wyborach do danego organu otrzymały największą liczbę głosów, jeżeli w momencie dokonywania kooptacji spełniają warunki wymienione w § 12.

10. W razie zmiany prezesa zarządu jego obowiązki w okresie wakatu powierza się, na mocy uchwały zarządu, jednemu z wiceprezesów, do czasu wyboru prezesa przez zjazd lub radę reprezentantów.

11. Jeżeli zmiany w organie pochodzącym z wyborów przekroczą 50 % składu osobowego wybranego na początku kadencji, przeprowadza się nowe wybory całego składu osobowego danego organu.

§ 48. 1. Zebrania w jednostkach podstawowych i zebrania rad reprezentantów odbywają się stosownie do potrzeb, ale co najmniej raz w roku, a zebrania zarządów — co najmniej raz na dwa miesiące.

2. Rada reprezentantów na każdym zebraniu wybiera spośród siebie przewodniczącego, wiceprzewodniczącego i sekretarza obrad.

3. Zebraniom zarządów PCK przewodniczy prezes lub wiceprezes danego zarządu.

4. W zebraniach rad reprezentantów i zarządów PCK mogą uczestniczyć z głosem doradczym osoby zaproszone przez prezesa zarządu właściwego stopnia.

§ 49. 1. Uchwały wszystkich organów PCK, jeżeli statut nie stanowi inaczej, zapadają zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej połowy osób uprawnionych do głosowania i wchodzi w życie z dniem powzięcia, chyba że uchwała stanowi inaczej. W razie równej liczby głosów decyduje głos przewodniczącego.

2. W jednostkach podstawowych i strukturach rejonowych wyjątkowo może być przeprowadzone ważne głosowanie w drugim terminie, przy obecności mniej niż 50 % uprawnionych do głosowania, ale nie

mniej niż 25 % uprawnionych, i pod warunkiem powiadomienia o tym wszystkich zainteresowanych.

3. Uchwały organów wyższego stopnia obowiązują organy PCK niższego stopnia.

4. Zarządy PCK wszystkich stopni mogą wyróżniać członków organizacji za wybitne osiągnięcia w działalności PCK.

5. Wobec organów PCK, które nie przestrzegają statutu i obowiązujących uchwał lub dopuściły się naruszenia dyscypliny finansowej, mogą być stosowane sankcje organizacyjne przewidziane statutem.

6. Wobec członków PCK, których działania nie są zgodne ze statutem PCK oraz obowiązującymi uchwałami i regulaminami, mogą być stosowane kary dyscyplinarne.

7. Zasady stosowania wyróżnień i kar określa regulamin ustalony przez Krajową Radę.

§ 50. 1. Jeżeli rada reprezentantów na obszarze swojego działania nie wykonuje statutowych obowiązków, może zostać zwołany nadzwyczajny zjazd.

2. Zjazd nadzwyczajny zwołuje prezes zarządu właściwego stopnia wyłącznie na podstawie uchwały zarządu lub na pisemny wniosek:

- 1) 50 % zarządów bezpośrednio niższego stopnia PCK działających na danym obszarze;
- 2) komisji rewizyjnej tego samego lub wyższego stopnia;
- 3) zarządu wyższego stopnia.

3. Jeżeli zarząd nie wykonuje swoich statutowych obowiązków, może być zwołane nadzwyczajne zebranie rady reprezentantów, a w jednostce podstawowej — nadzwyczajne zebranie członków.

4. Nadzwyczajne zebranie rady reprezentantów, a w jednostce podstawowej nadzwyczajne zebranie członków, zwołuje prezes zarządu tego samego lub wyższego stopnia, wyłącznie na podstawie uchwały zarządu lub na pisemny wniosek:

- 1) 50 % członków danej jednostki podstawowej;
- 2) 50 % zarządów bezpośrednio niższego stopnia PCK działających na danym obszarze;
- 3) komisji rewizyjnej tego samego lub wyższego stopnia;
- 4) zarządu wyższego stopnia.

5. Zjazd lub zebranie, o których mowa w ust. 1—4, należy zwoływać nie później niż w terminie 30 dni od dnia powzięcia uchwały lub złożenia wniosku.

6. Zjazd nadzwyczajny lub zebranie nadzwyczajne obraduje wyłącznie nad sprawami, z powodu których zostało zwołane.

Rozdział 8

Majątek organizacji

§ 51. Majątek Polskiego Czerwonego Krzyża stanowią: nieruchomości, ruchomości, środki pieniężne oraz inne prawa majątkowe.

§ 52. 1. Organizacja czerpie środki z:

- 1) wpływów ze składek członkowskich;
- 2) dochodów z imprez, zbiórek publicznych i ofiar pieniężnych;
- 3) darowizn, spadków i zapisów;
- 4) dochodów z majątku ruchomego i nieruchomości;
- 5) dotacji od organów państwowych i samorządowych oraz innych jednostek, zarówno w kraju, jak i za granicą, według zasad prawnych ogólnie obowiązujących w tym zakresie;
- 6) działalności gospodarczej;
- 7) innych źródeł.

2. Zabrania się w organizacji:

- 1) udzielania pożyczek lub zabezpieczania zobowiązań majątkiem organizacji w stosunku do jej członków, członków organów lub pracowników oraz osobom, z którymi pracownicy pozostają w związku małżeńskim albo w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej do drugiego stopnia albo są związani z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli, zwanym dalej „osobami bliskimi”;
- 2) przekazywania ich majątku na rzecz ich członków, członków organów lub pracowników oraz ich osób bliskich, na zasadach innych niż w stosunku do osób trzecich, w szczególności jeżeli przekazanie to następuje bezpłatnie lub na preferencyjnych warunkach;
- 3) wykorzystywania majątku na rzecz członków, członków organów lub pracowników oraz ich osób bliskich na zasadach innych niż w stosunku do osób trzecich;
- 4) zakupu na szczególnych zasadach towarów lub usług od podmiotów, w których uczestniczą członkowie organizacji, członkowie jej organów lub pracownicy oraz ich osoby bliskie.

§ 53. Zarządy PCK wszystkich stopni są zobowiązane do:

- 1) odpowiedzialnego i gospodarnego działania oraz pomnażania majątku organizacji;
- 2) partycypowania w kosztach funkcjonowania organizacji, w tym pokrywania zobowiązań krajowych i międzynarodowych oraz kosztów działalności

ogólnokrajowej, według zasad ustalonych przez Krajową Radę.

§ 54. 1. Majątkiem organizacji zarządza Zarząd Główny.

2. Zarządy okręgowe i rejonowe dysponują majątkiem zgodnie z otrzymanym pełnomocnictwem Zarządu Głównego i ponoszą za to odpowiedzialność określoną przepisami prawa i statutem.

3. Kompetencje w zakresie dysponowania majątkiem organizacji przez zarządy okręgowe i rejonowe mogą być rozszerzone lub cofnięte przez Zarząd Główny.

§ 55. 1. Działalność gospodarcza w organizacji jest prowadzona według ogólnie obowiązujących przepisów.

2. Dochód z tej działalności jest przeznaczany na działalność statutową Polskiego Czerwonego Krzyża.

§ 56. 1. Do składania oświadczeń woli i podpisywania dokumentów konieczne jest współdziałanie dwóch członków zarządu właściwego stopnia, w tym prezesa lub wiceprezesa zarządu.

2. Do składania oświadczeń woli i podpisywania dokumentów, dotyczących bieżącej, operacyjnej działalności organizacji, zarząd upoważnia dyrektora i głównego księgowego.

3. Sposób przyjmowania, rozdziału i zbywania darowizn określa każdorazowo dany zarząd. Sposób ten musi być zgodny z ogólnymi zasadami ustalonymi przez Zarząd Główny i z wolą ofiarodawców.

Rozdział 9

Postanowienia końcowe

§ 57. Z inicjatywą zmiany przepisu statutu może wystąpić do Krajowego Zjazdu 50 % członków Krajowej Rady, Zarząd Główny lub z wnioskiem na piśmie do Zarządu Głównego — co najmniej 50 % okręgowych rad reprezentantów lub zarządów okręgowych.

§ 58. Tekst projektu statutu lub zmiany do statutu oraz porządek dzienny posiedzenia Krajowego Zjazdu, obejmujący zmianę statutu, powinien być przesłany delegatom Krajowego Zjazdu na dwa miesiące przed posiedzeniem.

§ 59. Uchwalenie nowego lub zmiana statutu wymaga dla swojej ważności większości 2/3 głosujących, przy obecności co najmniej 2/3 uprawnionych do głosowania.

§ 60. W razie ustania celów, dla których realizacji powstał Polski Czerwony Krzyż, Krajowy Zjazd może podjąć uchwałę o rozwiązaniu organizacji. Propozycja uchwały o rozwiązaniu organizacji i przeznaczeniu jej majątku na cele pokrewne celom organizacji powinna być wpisana do porządku posiedzenia Krajowego Zjazdu, a tekst uchwał powinien być przesłany wszystkim okręgowym radom reprezentantów i zarządom okręgowym co najmniej na dwa miesiące przed Krajowym Zjazdem.

§ 61. Uchwała o rozwiązaniu organizacji i przeznaczeniu jej majątku na cele pokrewne celom PCK wymaga dla swojej ważności większości 2/3 głosujących, przy obecności co najmniej 2/3 uprawnionych do głosowania.